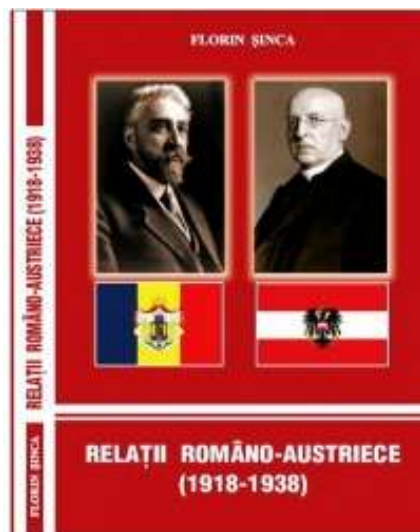

Florin Șinca, *Relații romano-austriece (1918-1938)*, RCR Editorial, București, 2013, 474 p.

Tema acestei lucrări a fost dificilă, aproape necunoscută, oricum aflată sau rămasă la periferia cercetării, situație datorată unor factori de naturi diferite, politici sau ideologici, din lipsă de interes, din dificultatea de informare și documentare în arhivele și bibliotecile austriece. O asemenea cercetare, deloc ușoară, dar necesară, a fost împlinită cu voință, pasiune și efort deosebit, așa spune și cu sacrificii, de către domnul Florin Șinca. Așa cum a afirmat marele istoric Florin Constantiniu, autorul nostru a trebuit „să deslușească în raporturile dintre București și Viena toate temerile românești și toată echilibristica austriacă, fără a avea satisfacția de a evoca mari evenimente în cadrul studiului”.

Autorul nostru a investigat, a analizat ce a investigat și a interpretat aspectele mai importante din relațiile romano-austriece, politice, diplomatice, economice, culturale și științifice, militare.

Domnul Șinca a depistat și a stăruit asupra unei multitudini de momente, situații și repere în reconstituirea raporturilor dintre cele două țări, precum pozițiile lor la Conferința de pace de la Paris (1919-1920), cu accente pe problema prevederilor tratatului de pace, semnat la Saint Germain-en-Laye cu Austria, când Delegația României s-a aflat în netă contradicție cu atitudinea ostilă a Marilor Puteri învingătoare.

În același context este tratată pe îndelete chestiunea complicată și dificilă a reparațiilor de război care, după cum citează domnul Șinca, „a dominat toate celelalte probleme legate de reglementarea păcii”, ceea ce a fost de departe o preocupare constantă și încărcată de contradicții, atât pentru învingători, cât și pentru învinși, situație critică și la ordinea zilei, până la Conferința de la Lausanne, din iunie-iulie 1932, când, sub presiunile crizei economice, s-a decis lichidarea acestor datorii și reparații. O constatare îndreptățită, valabilă, din păcate

și astăzi, anume că „România nu a primit din partea nici unui stat inamic suma integrală a despăgubirilor ce i se cuveneau”.

Preocupat de înfățișarea și evidențierea corectă și obiectivă a relațiilor dintre cele două state, domnul Șinca a trecut în revistă atât aspectele pozitive, de înțelegere și de cooperare, cât și momentele și situațiile care au generat animozități, rețineri sau chiar stări conflictuale.

Reluate în 1920, relațiile diplomatice între București și Viena au înregistrat progrese evidente, s-au semnat convenții, s-au desfășurat contacte, au avut loc vizite reciproce la nivel planul relațiilor înalt, putându-se constata, însă, pe lângă toate acestea, o intensă activitate culturală între cele două țări, o mai bună cunoaștere și deschidere în plan spiritual.

Domnul Florin Șinca scoate la lumină rolul pe care intelectuali și artiști de marcă români l-au avut și l-au împlinit cu știință și talent în direcția celor mai eficace căi și mijloace pentru apropierea și colaborarea între România și Austria, între care Lucian Blaga, George Enescu, Dinu Lipatti, Traian Grozăvescu, alături de diplomați de înaltă clasă, acreditați la Viena, cum au fost Raoul Bossy, Caius Brediceanu, Carol Mitilineu, Alexandru Guranescu.

Autorul înfățișează pe larg evantaiul acțiunilor și activităților cu caracter cultural și științific desfășurate între cele două țări, cu mențiunea că, dacă în planul relațiilor politice și diplomatice au existat controverse, opinii contradictorii și chiar neînțelegeri, moment de răceală sau de necooperare, „în domeniul cultural ar trebui căutate aspectele cele mai durabile ale relațiilor dintre austrieci și români”.

Incursiunile domnului Florin Șinca în aria acestor raporturi sunt numeroase și revelatorii, ele privind, în mod concret, instrucția, educația, activitatea meritorie a Societății Academice „România Jună”, contactele și cooperarea între oamenii de știință români și austrieci, în variate sfere și domenii, opera și teatrul, muzeele și expozițiile de artă, statutul și rolul Bisericii Ortodoxe Române în Austria, presa și publicațiile din cele două state, preocuparea de a cunoaște, de a înțelege și de a înfățișa imaginea celuilalt, motivarea pozitivă a unor activități și preocupări științifice, prin trimitere la gândirea și opera unor oameni de seamă, cum au fost Nicolae Iorga și Mihail Manoilescu.

Autorul nostru întreprinde o substanțială analiză asupra relațiilor economice, a schimburilor comerciale româno-austriece de-a lungul celor două decenii, datele statistice oferite de arhive și de Anuare statistice reconstituind nivelul și dinamica acestor schimburi, în valori și volume, și în care exportul românesc de petrol și de produse agricole a ocupat un loc important.

Domnul Șinca apropie sau corelează chestiunea privitoare la relațiile economice și comerciale dintre România și Austria cu problemele esențiale în anumită măsură legate de Statutul Dunării și navigației pe marele curs de apă.

Interesante și semnificative sunt comentariile autorului cu privire la modul în care s-au plasat și cum au reacționat autoritățile române și austriece față de unele

probleme și aspecte ale vieții politice europene, cu precădere în cea a proiectelor de creare a unei Confederații Dunărene sau a celor de constituire a unei Uniuni vamale, având în componență Cehoslovacia, Austria, Ungaria și România, la care s-au alăturat inițiativele care urmăreau sau doreau impunerea ideii de unitate europeană.

În toată țesătura labirintică de idei, proiecte, programe și planuri, în mod frecvent și abuziv au intervenit Marile Puteri, în mod deosebit, până la începutul deceniului al patrulea, Marea Britanie și Franța. Omul politic francez Edouard Herriot aprecia că „proiectul blocului dunărean trebuia să devină nici mai mult, nici mai puțin decât baza reconstrucției Europei”.

Un proiect de sorginte britanic preconiza crearea unui Consiliu vamal, format din Austria, Iugoslavia, Cehoslovacia, Ungaria și România.

Domnul Șinca analizează rolul pe care l-a îndeplinit România în cooperarea între statele europene și reconstrucția economico-financiară a Austriei, de sine stătător sau în și prin Mica Înțelegere.

Data fiind meseria de bază a autorului, nu a fost omisă prezentarea modului în care s-au născut și au funcționat relațiile dintre instituțiile militare și de poliție ale celor două state.

Autorul își încheie această cercetare prin a relata modul în care, după aproape două decenii, a dispărut Republica Austria, felul în care au reacționat autoritățile române și reflectarea *Anschluss*-ului în corespondența diplomaților români de la Viena, din celelalte capitale Europe, precum și în presa română.

Cartea pe care domnul Florin Șinca o prezintă astăzi, prin bogăția informației de arhivă, inedită, prin analiză și interpretare, printr-o redactare elevată, corectă și coerentă, prin scoaterea la lumină a unor aspecte, evenimente și situații legate de raporturile dintre România și Austria, necunoscute sau neluate în seamă până acum, este fără nici o îndoială o realizare remarcabilă, o reușită științifică de mare valoare, o contribuție semnificativă la cunoașterea relațiilor internaționale ale României între cele două Mari Războaie.

Domnul doctor în istorie Florin Șinca, cu această carte, dovedește odată mai mult și mai convigător, dacă mai era nevoie, că este un cercetător consacrat, de la care, cum îl cunosc, vom avea cu siguranță noi și valoroase lucrări științifice de înaltă ținută academică.

Constantin Bușe